

ÚRSKURÐARNEFND UM VIÐSKIPTI VIÐ FJÁRMÁLAFYRIRTÆKI

Fjármálaeftirlitið · Suðurlandsbraut 32 · 108 Reykjavík · Sími: 525 2700 · Fax: 525 2727

Ár 2004, miðvikudaginn 15. september, er fundur haldinn í Úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Guðjón Ólafur Jónsson, formaður, Grétar Grétarsson, Íris Ösp Ingjaldsdóttir, Ólöf Embla Einarsdóttir og Sölvi Sölvason.

Fyrir er tekið **mál nr. 12/2004**:

M
gegn
fjármálafyrirtækinu F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r:

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar, og fjármálafyrirtækið F, hins vegar, hér eftir nefndur varnaraðili.

Málið barst úrskurðarnefnd 10. maí 2004, með kvörtun lögmanns sóknaraðila, dagsettri 30. apríl 2004. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 11. maí 2004, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi lögmanns varnaraðila, dagsettu 21. maí 2004. Bréfið var sent sóknaraðila með bréfi nefndarinnar, dagsettu 25. maí 2004, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi lögmanns sóknaraðila, dagsettu 2. júní 2004.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 22. júlí, 26. ágúst og 15 september 2004.

II.

Málsatvik.

Hinn 10. október 1995 gaf sóknaraðili út skuldabréf til F, kt. 450771-0589, að fjárhæð kr. 1.200.000. Var lánið til 25 ára með fjórum afborgunum ár hvert. Í bréfinu kemur fram að sóknaraðili hafi skuldbundið sig til að endurgreiða fjárhæðina með þeim fjölda afborgana og á þeim gjalddögum sem tilgreindir voru. Umrætt skuldabréf var framselt sóknaraðila 13. október 1995.

Sóknaraðili greiddi bréfið upp hinn 16. febrúar 2004. Gerði varnaraðili honum þá að greiða sérstakt 5% uppgreiðslugjald sem nam kr. 67.109 og sóknaraðili greiddi með fyrirvara.

Með bréfi til varnaraðila, dagsettu 19. mars 2004, fór sóknaraðili fram á endurgreiðslu eða lækkun gjaldsins. Því var hafnað með bréfi varnaraðila, dagsettu 1. apríl 2004.

Mál þetta barst úrskurðarnefnd með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 30. apríl 2004.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að viðurkennt verði að varnaraðila hafi verið óheimilt að krefja sóknaraðila um uppgreiðslugjald og að sóknaraðila verði endurgreiddar kr. 67.109, auk dráttarvaxta samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25, 1987 (sic) með síðari breytingu, af kr. 67.109 frá 16. febrúar 2004 til greiðsludags. Til vara er þess krafist að sóknaraðila verði endurgreidd önnur lægri fjárhæð samkvæmt mati nefndarinnar, auk dráttarvaxta samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25, 1987 (sic) með síðari breytingu, af dæmdri (sic) fjárhæð frá 16. febrúar 2004 til greiðsludags. Þá er krafist endurgreiðslu á málskotsgjaldi og málskostnaðar samkvæmt mati nefndarinnar.

Sóknaraðili kveður óheimilt að krefja hann um uppgreiðslugjald enda komi það hvergi fram í téðu skuldabréfi að krafist yrði slíks gjalds yrði skuldin greidd upp fyrir en um var samið. Vísar sóknaraðili sérstaklega til 16. gr. laga um neytendalán nr. 121, 1994 í þessu sambandi.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að öllum kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili kveður ljóst að markaðsvirði téðs skuldabréfs ráðist fyrst og fremst af vaxtastigi á markaði hverju sinni. Hafi það eflaust verið undir nafnvirði bréfsins þegar vextir voru hvað hæstir fyrir nokkrum árum. Í umhverfi lækkandi vaxta hafi verðgildi kröfunnar vaxið og sé verðmæti skuldabréfsins á markaði töluvert hærra en höfuðstóll þess. Af þessu leiði að samþykkti varnaraðili uppgreiðslu þess á nafnvirði án uppgreiðslugjalds væri verið að rýra eigur varnaraðila sem næmi mismun markaðs- og nafnverðs. Hafi sá munur verið meiri þegar uppgreiðslan átti sér stað.

Varnaraðili telur það segja sig sjálft að viðskipti með viðskiptabréf sem beri fasta vexti til langs tíma myndu breytast mjög ef skuldarar gætu hvenær sem er greitt upp skuldir sínar án þess að um slíkt hafi verið samið og án samþykkis kröfuhafa. Afleiðingin yrði sú að annar aðili kröfuréttarsambandsins, skuldarinn, gæti einhliða lokið því út frá sínum hagsmunum, óháð hagsmunum kröfuhafans. Engin réttarregla kveði á um slíkan rétt til handa skuldara og sé hann bundinn af þeim samningsskilmálum sem fram komi í skuldabréfinu með sama hætti og kröfuhafi.

Varnaraðili kveður lög um neytendalán nr. 121, 1994 ekki eiga við um lán úr lífeyrissjóði. Þá sé ljóst að keypt viðskiptabréfskrafa eins og hér um ræði sé sérstaklega undanskilin ákvæðum laganna, sbr. 4. mgr. 17. gr.

V.

Niðurstaða.

Í 3. gr. samþykktar fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki, dagsettra 8. júní 2000, er að finna ákvæði um starfssvið nefndarinnar. Er þar mælt fyrir um að viðskiptamenn fjármálafyrirtækja sem aðild eigi að nefndinni geti snúið sér til hennar vegna viðskipta við þau. Samkvæmt a-lið 2. mgr. 3. gr. tekur nefndin til meðferðar kvartanir sem varða réttarágreining milli fjármálafyrirtækis eða dótturfyrirtækis slíks fyrirtækis annars vegar og viðskiptamanns hins vegar enda sé samningssamband milli aðila.

Varnaraðili er lífeyrissjóður og gilda um hann sérstök lög, sbr. lög um Lífeyrissjóð sjómanna nr. 45, 1999. Um rétt til aðildar að varnaraðila er kveðið á um í 2. gr. laganna. Í lögunum eru nánari ákvæði um hlutverk, stjórn og starfsemi sjóðsins.

Samkvæmt framansögðu er það utan starfssviðs nefndarinnar að fjalla um framanrakinn ágreining sóknaraðila og varnaraðila. Er því óhjákvæmilegt að vísa máli þessu frá úrskurðarnefndinni án kröfu.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Máli sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, fjármálafyrirtækinu F, er vísað frá úrskurðarnefndinni.

Reykjavík, 15. september 2004.

Guðjón Ólafur Jónsson

Grétar Grétarsson

Íris Ösp Ingjaldsdóttir

Ólöf Embla Einarsdóttir

Sölvi Sölvason